

Asia: VN/10443/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi jalometallituotteista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi jalometallituotelain muuttamisesta. Tukes on osallistunut lainsäädäntömuutosten valmisteluun ja esittänyt lakiin joitakin muutoksia, jotka on asianmukaisesti huomioitu luonnoksessa.

Ehdotuksen mukaan nimileimojen hyväksymisestä ja nimileimarekisteristä säädettäisiin jatkossa jalometallituotelaissa jalometallituoteasetuksen (1148/2000) 6 §:n sijaan. Keskeinen sisällöllinen muutos liittyy ehdotettuihin 4 c ja d §:iin, joissa säädettäisiin nimileiman rekisteröinnin lopettamisen helpottamisesta ja mahdollisuudesta palauttaa rekisteristä poistettu nimileima. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi jalometallilain 4 §:n 4 momentin asetuksenantovaltuutusta siten, että asetuksella säädettäisiin ainoastaan leimoja koskevista vaatimuksista nimileiman hyväksymistä ja rekisteröintiä koskevien säännösten siirtyessä lain tasolle.

Koskien ehdotettua 4 §:n 4 momentin muutosta, Tukes toteaa, että jalometallituoteasetuksen 9 §:ssä säädetään edelleen lain 4 §:n 1 momentissa mainittujen paikkakuntaleimojen hyväksymisestä ja rekisteröinnistä, joka kuuluu Tukesin tehtäviin. Jos paikkakuntaleimaa koskevat säännökset jäävät edelleen asetukseen, tulisi 4 §:n asetuksenantovaltuus säilyttää siten, että paikkakuntaleimojen hyväksymisestä ja rekisteröinnistä voidaan edelleen säätää tarkemmin asetuksella. Vaihtoehtoisesti paikkakuntaleiman hyväksymisestä ja rekisterinpidosta tulisi ottaa säännökset jalometallituotelakiin.

Nimileimojen osalta Tukes pitää yleisesti tärkeänä varmistaa, että laissa on riittävän selkeät säännökset myös puuttua tilanteisiin, joissa markkinoille saatettaisiin jalometallituotteita, joissa ei ole Tukesin hyväksymää nimileimaa, pl. tilanteet, joissa toisessa jäsenmaassa nimileimalla leimattu tuote voitaisiin hyväksyä jalometallituotelain 17 §:n mukaisesti myös Suomen markkinoille.

Tukes esittää lisäksi harkittavaksi seuraavia täsmennyksiä ehdotettuihin 4 a – d §:iin:

1. Täsmennys ehdotettuun 4 a §:ään koskien nimileiman hyväksymis- ja rekisteröintimenettelyä.

Ehdotetun 4 a §:n mukaan Tukes hyväksyisi ja rekisteröisi hakemuksesta nimileiman, joka täyttää jalometalliasetuksen 6 §:ssä nimileimalle asetetut edellytykset. Tukes ehdottaa pykälän sanamuotoa

muutettavan siten, että Tukes voi hakemuksesta rekisteröidä nimileiman, jos nimileima täyttää jalometallituotteista annetun asetuksen (1148/2000) 6 §:n edellytykset. Samalla otsikko voitaisiin muuttaa vastaavasti koskemaan vain nimileiman rekisteröintiä. Kyse olisi edelleen hakemusasiasta ja rekisteröinnistä tehtäisiin hallintolain mukainen päätös, jolloin nimileiman rekisteröimisellä itsessään olisi oikeusvaikutuksia. Rekisteröinti hyväksyttäisiin vain, jos jalometallituoteasetuksen 6 §:ssä asetetut edellytykset täyttyisivät. Täsmennys selventäisi hyväksynnän ja rekisteröinnin välistä suhdetta. Tätä sääntelyä täydentäisi ehdotettu 4 b §, jossa säädetään Tukesin rekisterinpidosta. Jos ehdotettu 4 a § säilyisi nykyisessä muodossaan, tulisi ehdotettuja 4 c ja 4 d §:ää muuttaa vastaamaan 4 a §:ssä omaksuttua lähestymistapaa sen sijaan, että kyseisissä pykälissä viitataan ainoastaan rekisteröinnin voimassaoloon ja päättymiseen.

2. Täsmennys ehdotettuun 4 c §:ään liittyen rekisteröinnin uusimista koskevan ilmoituksen toimittamisen ajankohtaan ja rekisteristä poistamiseen.

Ehdotuksen 4 c §:n mukaan nimileiman haltijan on haettava rekisteröinnin uusimista ennen rekisteröinnin (kolmen vuoden) määräajan päättymistä. Tukes ehdottaa lisättäväksi säännökseen, että hakemus on tehtävä ”riittävän ajoissa” ennen määräajan päättymistä. Jotta Tukes ehtii käsitellä rekisteröinnin uusimista koskevan ilmoituksen ja uusia rekisteröinnin viimeistään rekisteröinnin päättymistä seuraavana päivänä, tulee ilmoitus toimittaa Tukesille riittävän ajoissa ennen kolmen vuoden määräajan päättymistä. Käytännössä Tukes on lähettänyt kehotuksen/muistutuksen uusia nimileima nimileiman haltijoille kuukautta ennen nimileiman päättymistä.

Jatkossa, jos nimileimaa ei uusita kehotuksesta/muistutuksesta huolimatta, Tukes poistaa nimileiman rekisteristä sen voimassa olon umpeuduttua ilman erillistä päätöstä. Tämä huomioiden Tukes ehdottaa harkittavaksi, onko pykälään tarvetta lisätä toinen momentti, jossa säädettäisiin siitä, että jos rekisteröintiä ei ole uudistettu 2 momentin mukaisesti ja rekisteröinti on päättynyt, nimileima poistetaan nimileimarekisteristä.

3. Täsmennys ehdotettuun 4 d §:ään koskien rekisteröinnin päättymistä koskevan ilmoituksen tiedoksisaantia

Ehdotuksen 4 d §:n mukaan nimileiman haltija voi hakea valvontaviranomaiselta nimileiman palauttamista rekisteriin vuoden kuluessa siitä, kun haltija on saanut tiedon rekisteröinnin päättymisestä.

Nykyään nimileiman hyväksynnän päättyminen on edellyttänyt erillistä päätöstä, jonka tiedoksi antamiseen on sovellettu hallintolain 60 §:n mukaista todisteellista tiedoksiantoa. Tukes pitää tärkeänä, että nimileiman haltija saa edelleen tiedon nimileiman rekisteröinnin päättymisestä, jotta jalometallituotteita, joiden nimileiman hyväksyminen on päättynyt, ei enää saatettaisi markkinoille. Nimileiman voimassa olon päättymisestä tiedottamiseen voitaneen jatkossa soveltaa hallintolain 54 §:n 3 momentin säännöstä, joka edellyttää viranomaisia huolehtimaan ”asian käsittelyn kuluessa ilmoituksen, kutsun tai muun asian käsittelyyn vaikuttavan asiakirjan tiedoksiantamisesta”. Viranomaisen tulee toimittaa asiakirjat tiedoksi ilman aiheetonta viivytystä.

Hallintolain em. sääntely huomioiden ja olettaen että ilmoitus rekisteröinnin päättymisestä lähetetään tiedoksiantotarkoituksessa, Tukes ehdottaa selvyuden vuoksi, että ilmoituksen tiedoksiannosta säädettäisiin tarkemmin laissa, esimerkiksi lisäämällä 4 c §:ään säännös, jonka mukaan ilmoitus voidaan antaa tiedoksi tavallisena tiedoksiannona. Näin olisi selvää, että Tukesilla on velvollisuus antaa ilmoitus tiedoksi, mutta tiedoksiannon tapa jäisi Tukesin harkintaan. Lisäksi

Tukes ehdottaa käsittelyn keventämistä siten, että vuoden määräaika alkaisi kulua rekisteristä poistamisesta, ei tiedoksaantihetkestä.

Lopuksi Tukes esittää pykälän 2 momentin sanamuodon muuttamista. Sen sijaan että pykälässä viitataan päätöksen rekisteröintiin, pykälässä voitaisiin säätää, että Tukes arvioi rekisteröinnin edellytysten täyttymisen ja palauttaa rekisteröinnin, jos edellytykset täyttyvät.

Putkonen Tiina
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Raitala Suvi
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto